

Nehajte z varanjem slovenskega ljudstva

Tržaški Slovenci nimamo nič skupnega s titovskim »kulturnim« domom

Članek v našem listu od 24. februarja o Slovenskem kulturnem domu je očividno zelo zapeljal tržaške titovce. Čutilo se krive novega izdajstva nad slovenskim ljudstvom v Trstu; zato so smatrali za potrebno, da se malo operejo. Toda vsa voda in mlo tega sveta jim ne opere več pečata izdajstva, ki ga izvajajo nad slovenskim življenjem v Trstu. Le preveliki so njihovi dosežki zločinov nad tržaškimi Slovenci, da bi jih mogli še kdaj pozabiti; tem manj seveda, da bi mogli verjeti njihovim hinavskim besedam.

V titofašističnem glasilu je izšlo 4. marca poročilo nekakega Raceta, v katerem skušajo titovci opravičiti svoje zadnje izdajstvo proti osnovnim narodnim koristim tržaških Slovencev. Dočim so se v proglašeni obdobju postavili »kulturni dom« zelo skrbno prave firme »Babič & Comp.«, so v naslednjem članku že prili na dan s pravo barvo. Svojo izdajalsko akcijo skušajo opravičiti z izgovorom, češ da je skupna akcija vseh slovenskih političnih skupin za postavitev Slovenskega kulturnega doma rada v vodo. Res pa je, da se je levi odbor še ni razel, niti nobena skupina doslej iz nje ni izstopila, ne glede na to s kolikšno iskrenostjo je ena ali druga skupina pri stvari sodelovala. Danes pa moremo ugotoviti, da so prav titofašisti, ki imajo vedno polna usta »antititizma«, porinili te akcije nož v hrbet. Prav tako so tedaj prej razbili akcijo, ki se je začela leta 1947, na pobudo Slovensko-hrvatske prosvetne zveze pod nazivom »Odbor za postavitev porušenih zidov na slovenskem kulturnem goščevju«, pri kateri je bilo tako v glavnem svetu kakor tudi v delovnem odboru večje število predstavnikov demokratičnih Slovencev.

Več kot očividno je, da so titofašisti, sabotalni obe ti dve akciji samo zaradi tega, ker nečajo, da bi kdor koli razen njih imel pravico sodelovati in sodelovati o kulturnih zadevah Slovencev na Tržaškem. Skratka, hoteli bi dobiti popoln monopol nad vso borbo Slovencev za narodno enakopravnost, kar so pokazali tako pri vprašanju šole, dvojezičnosti, prosvete, kulture in drugih panog.

Toda prav titofašisti so od vsega političnih skupin najmanj upravičeni predstavljati slovenske narodne in kulturne interese. Predvsem so že v Jugoslaviji dovolj jasno pokazali, da so kot vsak fašizem — najhušji sovražnik kulture. Zato in pobili so na stotine najboljših pesnikov, pisateljev, slikarjev in drugih umetnikov, na tisoče znanstvenikov in kulturnih delavcev samo zato, ker so bili napredni in se niso pustili vpreči v vozi fašistične vojne propagande. Imena kot so: slovenski pesnik Radovalov Zogovici, slovenski pisatelj Ludvik Mrzel, makedonski pesnik Markovski, slovenski znanstvenik Cene Logar in tisoči drugih bodo ostala neizbrisna obsojda titofašističnega barbarstva.

A poglavitno rjasi, da nam ne moremo, da nimamo argumentov za naše ožje domovine, kar so se zborili za pravice tržaških Slovencev. Leta 1948, da gremo še bolj nazaj, so izdali borbo demokratičnega ljudstva za priznanje slovenske enake kot enakopravnega jezika. Namesto, da bi posredovali pri titofašističnih funkcijah na VUJA v Kopru, naj v smislu veljavnih dogovorov med ZVU in VUJA preprečijo izdajalno enoznačilno izkaznico v coni A, so zagnali vik in krik proti evidencialcem, češ da so oni izdali to borbo. S tem so direktno pomagali italijanskim šovinistom pri njihovi nameri, obenem pa so rešili tukajšnje okupacijske oblasti iz neprilicnega položaja, da bi morale spraviti italijanske šoviniste ob to »zadostne« in priznanje »italijanstva« Trsta.

Se nizkotno vlogo so imeli in jo še imajo pri borbi za enakopravnost slovenske šole. Da bi bil pod pokroviteljstvom Vojake uprave dobiti monopol na slovenskem polju so napravili akcijo za »samostojno« šolsko upravo, kar dejansko pomeni odzveti slovenski šoli ne v vsako zakonito zaščito in jo podrediti samovolji titovskih šovinistov, ki se ne bojijo, temveč pomeni, da dejansko odzveti slovenski šoli značaj javne šole in jo spremeniti v titovsko zasebno šolo. Tudi v tem primeru jih bodo šovinistični bratci na italijanski strani lahko veselili; saj stalno ponavljajo: »Če hočete Slovenci imeti svoje šole, si jih plačate sami!« Prav isti politični vodijo tudi v pogledu otroških vrtcev. Namesto, da bi se borili, naj obine skrbje za otroke vrtce, kakor skrbje za italijanske, se potegujejo, naj prevzame vse slovenske vrtce v svoje roke italijanska šovinistična organizacija Opera asili infantili (bivša »Italia Redentora«), ki jo vodijo nekdanji titofašisti postavljeni funkcijari. Prav tako preprečujejo odpiranje slovenskih šol v okolici mesta, čeprav je predpisano število učencev. To delajo iz svoje šovinistične spekulacije. Prav takšne spekulacije delajo kajpak tudi s slovensko kulturo. Ko so titovci 1948. leta ostali izolirani od ljudskih

TAKO JE PRAGA SPREJELA NACISTE LETA 1939

15. marca leta 1939. je nemška hitlerjevska armada zasedla po odobritvi zahodnih velesil z muenchenskim diktatom Češkoslovensko državo. Izkušnje dvajsetih let, ki so potekle od 15. marca 1939. leta, jasno prikazujejo češkoslovensko ljudstvo, da edino zmaga nad kapitalizmom, oblast ljudstva, prijateljstvo s Sovjetsko zvezo in državami ljudskih demokratičah lahko zagotovi narodno enakopravnost in neodvisnost republike.

Kljub vsem oviram in težavam ter kljub klevetanju sovražnikov

Občinska uprava v Dolini vsestransko uspešno deluje

Kmalu po prevzemu oblasti je sedanja občinska uprava v Dolini poskrbela za uresničitev pomembnega vprašanja, ki za nam predvsem številne perice, to je za zgraditev primerne pralnice v Boljuncu. Stroški za njeno postavitev so znašali skoraj en milijon in tristo tisoč lir. Ko je bila ta dograjena — in je bila izpolnjena dolga leta želja tampanjskih peric — se je pri občinski upravi zagnal so-vrati titovski bes. »Primorski dnevniki« je tedaj vedel orisati vse »pomankljivosti« in skratka, ki je označil novo pralnico kot »neuporabno«. Seveda je vse zaganjanje izpadlo klavno, kot navadno izpada vse njihovo historično vpije.

Kmalu za tem so pričeli popravljati strugo potoka Glinčice, ki je čestokrat, zlasti ob velikih nalihih poplavljal veliki del okoliškega polja in povzročal veliko škodo. Ta dela so stala 6 milijonov lir.

Medtem pa so bila že v teku dela za napeljavno vodovoda v vasi Ricmanje, Log, Boršt in Zabrčec. Pozneje so pričeli z napeljavno drugega vodovoda in sicer v Kroglic in Dolino (vodovod proti Mackovljani je bil že prej v načrtu). Letos pa je v gradnji še vodovod za Boljunc. Tako bodo v kratkem vsi večji kraji v občini preskrbljeni s kuro pitno vodo. Stroški za napeljavno vodovoda v vse omenjene vasi znašajo nad 5 milijonov lir.

Domojima že skoraj leto dni novo šolo. V gradnji pa sta še dve šoli v občini in sicer na Peku in med Prebencem in Mackovljani. S tem bo v glavnem tudi vprašanje solskih zgradb zaenkrat rešeno.

Del je, da je popolnoma osamila uprava, si v dovoljni meri prizadeva, da reši to vprašanje. Če se ne motimo, edino občina na Repentabru ni ničesar storila v tem pogledu. In to menda po zaslugi titovcev, ki vodijo tamkajšnje občinsko upravo. Vse tri stanovanjske hiše v dolinski občini bodo stale okrog 30 milijonov lir.

Občinska uprava je v občinam skem proračunu določila:	Nadrejene oblasti pa so od te vsote odobrile le:
za vzdrževanje, ogrevanje in razsvetljavo solskih prostorov (v občini je 7 šol) . . .	762.000 . . . 162.000 Lir
za kurjavo in razsvetljavo občinskih prostorov . . .	205.000 . . . 150.000 »
za solske potrebščine . . .	130.000 . . . 100.000 »
za vzdrževanje občinskih cest (približno 40 km) . . .	500.000 . . . 300.000 »
za brezplačno razdeljevanje zdravih ubožnim občanom . . .	125.000 . . . 25.000 »

Pralnica v Boljuncu.

Ni, da bi moral biti pri tebi... je odgovoril užaljeno Jakob, vstal in odšel od nje. Toda motil se je, ko je rekel, da mu ni mar zanj. Brez nje mu je bilo dolg čas. Neznani občutek ga je prevzel po razgovoru z njo — občutek nejasnega odpora in nevolje proti očetu. Včeraj tega ni bilo, tudi danes ne, do srečanja z Malvo. Zdal pa mu je bilo, kakor da mu je oče na poti, čeprav je bil tam, daleč na morju, na tisti očem komaj opazni pešeni lisi. Potem se mu je zdelo, da se Malva boji očeta. Če se ga ne bi bala, bi vse drugače bilo med njim in njo. Brez nje pa mu je bil dolg čas, čeprav se zjutraj ni prav nič mislil nanjo.

Taval je po ribarskem stanu, mračno ogledoval ljudi, ki jih je srečaval in izpregovoril nejevoljno dve ali tri besede s tem in onim. Tam, v senci barak sedi na sodu Serjožka, branka na balalajko, poje in se pri tem smešno spajkuje.

Sploštevani policaj, bodite mi strežaj, s sabo me peljite, v stražnico me skrijte...

Okrog njega je kakih dvajset prav takih razirgancev, kakršni je sam, in vsi zavdarjajo po soljnih ribah in solitru kakor vse tu. Stiri grde in umazane ženske sede na pesku ne daleč od te skupine in piljejo čaj, ki ga nalivajo iz velikih pločevinastih čajnikov. Nekaj delavcev se je že navsezgodaj dočela opiti, valja se po pesku, skuša vstati in zopet pada. Nekje vreči ženska in joče, slišijo se zvoki razglasne harmonike... in povsod se isketajo ribje luske.

Opoldne je Jakob našel senčnat prostorček sredi kupa praznih sodov, legel tam in spal do večera. Ko se je zbudil, je začel znova tavati po ribarskem stanu brez jasnega smotra, čeprav ga je nekam vlekelo.

OB ŠTIRISTOLETNICI IZIDA PRVE SLOVENSKE KNJIGE

Na klanec ponižanih in razžaljenih

VIL.
V prozi sta se poskusila profesorja Josip Ogrinec in Fran Cestlin, dobri poznavalec ruske književnosti, dočim se je razvil odvetnik in politik Ivan Tavčar, ki se je rodil leta 1851 v Poljanah pri Škofji Loki, v enega največjih slovenskih pripovednikov. Njegova začetna leposlovna dela so sicer preveč romantična značaja, pridruži pa se jim kmalu realno pokrajinsko ozadje njegovih krajev in ljudi; tako so »Alban Savarja«, »Med gorami«, »Vita vitas moses«, Tavčarjevo satirično prav odprje novela »Alan Sonce«, kaže pa se tudi v romanu »Mrtva srca«, v utopičnem delu »4000« in v romanu »Luzn kongres«. Prekrasna je novela »Četite v jeseni«, velike veljane za zgodovinska povest »Visokna kronika«. Umrl je 1923. leta. Pokopan je na Visokem, na Gorenjskem.

Anton Askerc

Veliko pa je bilo tudi Tavčarjevo politično delo. V razkolu, ki je nastal med malajši in starejšim rodom, je stopil na čelo

mladine, ki je kozoarativnemu geslu »vse za vero, dom, cesarja«, postavila nasproti nove ideje: narod, svoboda in napredek. To je okrepila naše narodne sile, visoko dvignila slovensko samozavest, odklanjajoč drobnice, ki so jih hlapčevsko lovili »elastiki« vladne mize. Iznesla je svoj program, nazvan radikalen, ker je zahtevala z njim najodličnejši boj zastaremu duhu, brez kompromisov. Tekma obeh straz, klerikalne in liberalne za prvenstvo med Slovenci pa je šla daleč svojo pot.

Stritarjev pliv se kaže tudi v leposlovnih poskusih Pavline Doljakove, poročene s Pakom, urednikom »Zore« in v delu Antona Kodra, znanega pripovednika »celoškega« »Kresa«. Preko mnogih slovenskih odrov je šla Sketova »Miklova Zala«, dočim je bil Fran Levce, profesor v Gorici in Ljubljani, kjer je bil na realki njegov učencev tudi Cankar, naš prvi slovenski župljanje-pisec in odlični esejist. Zaslužen je bil zlasti kot urednik »Ljubljanskega zvonca« in predsednik »Slovenske Matice«. Doma je bil z želje pri Ljubljani.

Od Jurčiča dalje se je slovensko pripovedništvo usmerjalo vedno bolj k realizmu. Iz knjig od pada vsa odvisna naplaka pretrganega idealizma, ki je potrjavila pravo podobo žiljenja in ga kazala v zlatani luči. Poleg kmetskega človeka stopa v ospredje tudi trško prebivalstvo in malomeščanski svet, ki najde v Janku Kernniku, notarju na Brdu pri Lukovici, sojega pravega mojstra. Njegovi prvi večji deli sta »Na Zerinjah« in »Lutski ljudje«. Stedla sta »Agitator«, »Ustoin in Vrjankov«, »Gospod Janca«, »Jara gospod« in druge povesti, kjer je opazil vpliv ruskega pisatelja Turgenjeva.

Pisec mnogih domovan in povesti je tudi Fran Detela, ki je bil doma iz Moravc in po poklicu profesor. Napisal je »Malo žiljenje«, »Veliki grof«, »Pegan in Lamberger«, »Trojica«, »Svetloba in senca« in druga dela, v katerih prihaja na dan njegov satirično-humorističen značaj in odsev francoskih realistov. Znan je tudi Josip Stare s svojjo »Občo zgodovino«, politik Josip Vošnjak pa slika v svojih »Spominih« narodno prebujenje na Spodnjem Stajerskem; razen dokumenta naše politične preteklosti so tudi njegovi »Spomini«. Častnika po poklicu, a za slovensko slovo zaslužen moža sta bila Igo Kaš, s svojimi »Dolmatinskimi povestmi« in Franc Maselj-Podlanski, z »Gospodinom Fandram«, v katerem riše žiljenje bosanskega ljudstva v dobi avstrijske okupacije in ki mu je nakopal konfinko, v kateri je tudi unrl. Uspešno sta se uveljavila tudi Rajko Perušek in Marija Nadiškova, ki je zajemala svojo snov iz tržaške okolice. Kras in njegovo burjo je prerasil sodnik Hinko Dolence, doma iz Razdrze, ga, znani pa so še Francšek Lampe, ustanovitelj in urednik »Doma in sveta«, pomembnega glasila, Peter Bohinjec, Fran Jaklič, Ivo Trost in politik sociolog ter izgovitelj Janez Ev. Krek, kateremu je ob priliki njegove smrti napisal lepe besede v spomin tudi Oton Zupanec, njegov učenec.

Dr. Ivan Tavčar.
gočnim dialogom in naglim sklenjenim, tako lepe pa so tudi njegove romane; snov zanje je zajemal po učini iz naše zgodovine. Ker je bil sam energične narave, ga je zlasti zanimala doba kmetskih uporov, ki nam jih je tako lepo predložil v svojem venci baslad »Stara pravda«. Značilne zanj so tudi parabole, ki odkrivajo njegovo predstavo o žiljenju. Zbirko svojih pesmi je izdal leta 1890, s katerimi je dal svet pri Mahnuču, ozkoarivemu in humanitnemu propovedniku katoličanstva na Slovenskem, enak sprejem kot svojčastno Gregorčič. Ali Askerc se ne zameje pod trdnimi adarci, marveč jim odgovori z ostro satiro in pride v napad. Od krščanstva se odneva in razglabljanje inajtske verske filozofije in si oblikuje nekaj panteistični svetovni nazor. Objavi še eno zbirko pesmi, a pesniška sila mu pomena. Doživljal in pripoveduje naših poslovenega glasila, Peter Bohinjec, Fran Jaklič, Ivo Trost in politik sociolog ter izgovitelj Janez Ev. Krek, kateremu je ob priliki njegove smrti napisal lepe besede v spomin tudi Oton Zupanec, njegov učenec.

Ze iz tega kratkega pregleda, ki ni podan v celoti, je vsakemu bralcu dana možnost ugotovitve s kakšno kriterijem je nadrejena oblast presojala proračun. Povsem jasno je, da ne volitvah lahko ponosno stopila pred volivce in sploh pred vse občane ter jim podala obračun svojega delovanja, ki je obenem obračun plodnostnega, nemurnega in obekoristnega delovanja, ne glede na politično opredeljenost ali strankarsko pripadnost.

Povsem razumljivo je, da ne bo mogla občinska uprava v dovoljni meri skrbeti za popravilo občinskih cest in poti s 300.000 lirami. Tudi za to bo treba poiskati denar drugje. Zato je seveda potrebna elastičnost in iznajdljivost uprave.

Občinska uprava si vsestransko prizadeva, da bi izboljšala stanje v vseh vaseh. Vse vasi so v večji ali manjši meri deležne zadega tega prizadevanja. Tu je bila popravljena cesta, tam napeljavno vodovod. Kraske vasi bodo v kratkem končno le dobile elektriko, v načrtu pa je še vodovod, ki bo za vselej odpravil pomanjkanje pitne vode. Dastavno so bile Mackovlje vas (dolinske občine) v zadnji vojni, vendar smemo reči, da je prav ta vas v tej pogovini dobi doživela veliki napredek. Popravljeneste ceste po, katerih lahko vozijo avtobusi, elektrika in vodovod so vsakekar zelo važne pridobitve. Tudi v dosedaj takorekč od sveta odrezani Botič budo v kratkem popravili li ceste. Boljunc je ponovno dobil telefonsko postajo, ki je zanj velikega pomena. V kratkem bo dobil še potrebno kanalizacijo, v bližnji bodočnosti pa bodo asfaltili »Gorico«, ponos te vasi. Borštani se pomnijo, kako nevarna je bila pot proti postaji. Bila je pravcata kozja steza. Danes je tam lepa cesta. Tudi cesta iz Boršta v Ricmanje je bila zelo nevarna, slaba, ozka. Danes je tam primerna cesta. V Kroglicah so bile že pred par leti obnovljene poti. In lahko bi se nadalje naštevati, a žal ni prostora za to.

Dolinska občinska uprava dela neumorno in vztrajno. Niti zmezi se ne za napade in žalitve, ki jih je deležna zlasti od titofašistov a tudi od bivših upraviteljev, beikov. Ona se ne hvali, temveč molči in dela. Je danes lahko izjavimo, da je njen sedanjí mandat plodonosen in da bo zato ob njegovem poteku, t. j. ob prihodnjih volitvah lahko ponosno stopila pred volivce in sploh pred vse občane ter jim podala obračun svojega delovanja, ki je obenem obračun plodnostnega, nemurnega in obekoristnega delovanja, ne glede na politično opredeljenost ali strankarsko pripadnost.

Proračun dolinske občine za tekoče finančno leto znaša 23 milijonov vs 53.062 izrednih in elekktivnih izdatkov. Pri sestavi tega je bila občinska uprava zelo objektivna. Zal te objektivnosti ni upoštevalo predsedstvo cone oz. VU. Od celotnih predvidenih izdatkov kaj lahko ugotovimo, da so bili izvedeni brez prave, realne presoje. Da bo čitatelj, predvsem pa dolinskim občanom vprašanje tembolj jasno navajamo spodaj neka primerov odbitkov.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

LIUDSKA PROSVETA

Proslava Srečka Ko ovla
PD »Srečka« Kosovela pri Sv. Vidu bo priredilo v petek, 30. t. m. ob 20. uri Kosovelo proslavo s predavanjem, petjem, glasbo in recitacijami pesnikovih del. Natančen spored bo pravočasno objavljen.

Gostovanje Lonjercev v Boljuncu
PD Lonjer-Katinarja bo gostovalo v nedeljo, 1. aprila ob 18. uri v svojem domu v Boljuncu s svojim zanimivim kulturnim sporedom. Nastopila bo dramska družina z zabavno Nušičevno enodejanko »Oblasti«; pevski zbor bo zapel nekaj novih pesmi, poleg tega bodo še recitacije in kratke prireditve. Sodeloval bo tudi orkester iz Boljunca.

Slovensko-Hrvatska Prosvetna Zveza sporoča:
— In neumen, neumen... — se je nenačoma chabril Jakob. — Ali je tu razum potreben? Neumen sem, dobro! To ti pravim, ali bi hotela z menoj...
— Ne govori... Nočem!...
— Kaj?
— Nie!
— Ne budi nespametna... — in previdno je je prijel za ramena. — Pomisli!...
— Proč, Jasika! — je rekla grobo in odrinila od sede njegovo roko. — Pojdi.
Vstal je in se ozrl okrog.
— No, če si taka, se poživigam nate! Takih je mnogo tu... Meniš, da si boljša kot druge?
— Šeene si, — je rekla mirno, vstala in si strela pesek z obleke.
In šla sta drug vdrug drugega na ribarski stan. Hodila sta počasi, ker so se jima noge vdirale v pesek.
Jakob ji je zdaj grobo prigovarjal, da bi ugodela njegovi želji, zdaj ji malomarno dokazoval, da ni edina v ribarskem stanu, da ni nič boljša, kakor so druge ženske tu, ona pa se mu je mirno in hladno posmehovala in odgovarjala z zbadljivimi besedami.
Ko sta bila že blizu ribarskih barak, se je nenadoma ustavil in jo zgrabil za rame.
— Ali me nalaše tako podžigati? Čemu to delaš? Te bom... pazi se!
— Pusti me, pravim! je rekla, se mu izvila iz rok in odšla. Izza barake je prihajal nasproti Serjožka. Strelal je s svojo razmršeno ognjenorodno grivo in rekli grozice:
— Kod sta se ktilata? Ze prav!
— Vsi pojditte k vragu! — je rekla zlobno Malva.
Jakob pa se je ustavil pred Serjožko in ga mračno gledal. Bila sta okoli deset korakov vsakega od drugega.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Prostredna prireditel pri Sveti Barbari, 18. t. m. odpade zaradi centralne prireditve v Miljah.

Se nizkotno vlogo so imeli in jo še imajo pri borbi za enakopravnost slovenske šole. Da bi bil pod pokroviteljstvom Vojake uprave dobiti monopol na slovenskem polju so napravili akcijo za »samostojno« šolsko upravo, kar dejansko pomeni odzveti slovenski šoli ne v vsako zakonito zaščito in jo podrediti samovolji titovskih šovinistov, ki se ne bojijo, temveč pomeni, da dejansko odzveti slovenski šoli značaj javne šole in jo spremeniti v titovsko zasebno šolo. Tudi v tem primeru jih bodo šovinistični bratci na italijanski strani lahko veselili; saj stalno ponavljajo: »Če hočete Slovenci imeti svoje šole, si jih plačate sami!« Prav isti politični vodijo tudi v pogledu otroških vrtcev. Namesto, da bi se borili, naj obine skrbje za otroke vrtce, kakor skrbje za italijanske, se potegujejo, naj prevzame vse slovenske vrtce v svoje roke italijanska šovinistična organizacija Opera asili infantili (bivša »Italia Redentora«), ki jo vodijo nekdanji titofašisti postavljeni funkcijari. Prav tako preprečujejo odpiranje slovenskih šol v okolici mesta, čeprav je predpisano število učencev. To delajo iz svoje šovinistične spekulacije. Prav takšne spekulacije delajo kajpak tudi s slovensko kulturo. Ko so titovci 1948. leta ostali izolirani od ljudskih

Maksim Gorki

MALVA

10.

Dve uri je nato hodil in našel Malvo daleč od ribarskega stana pod skupino mladih vrb. Ležala je na boku, držala v rokah neko raztrgano knjigo, ga gledala in se smehljala.
— Tukaj si! — je rekel in sedel poleg nje.
— Ali me že dolgo iščeš? — ga je vprašala prepičano.
— Misliš, da sem te iskal?! — je vzklinal Jakob in se hkrati zavedel, da je tako: — ves čas, od jutra do zdaj, jo je iskal, da sam ni vedel za to. Začuden je zmaljal z glavjo.
— Ali znaš brati in pisati? — ga je vprašala.
— Znam... a slabo... vse sem že pozabil.
— Tudi jaz sem slaba v tem... Ali si se v soli učil?
— Da, v občinski.
— Jaz pa sem se sama naučila...
— Res?
— V Astrahanu sem bila kuharica pri odvetniku in njegov sin me je naučil brati.
— Torej ne sama... — je pojasnil Jakob.
Pogledala ga je in znova vprašala:
— Rad bereš knjige?
— Jaz? Ne... kaj pa je v njih?
— Jaz pa... tudi zdaj sem si izposila pri upravnikiro ženi knjigo iz berem...
— Kaj pa?
— O Alekseju, božjem sinu.
Zatopljena v misli mu je pripovedovala o tem, kako je še kot mladenič — sin bogatih in uglednih

(Se nadaljuje)

